

ՃԶՄԶԵՒ ԶՄԷ ՃԶՄԾԶՁՐԻ ԱՌԱՍՈՍ

ԼՈՌՈՒ ՇԾՁ

ԲՈՎԱԶՈՐ ՂԱՌՈՇԻ ԶՄ ԾԾԶՄՍՍՅԷ

2017 – 2021 ԱՐԻ ԶԻ ԶՄՍՐԾԷ ¼ԶԾՂԶԾՍՍ

Ի ԾՂԷԾ

Հաստատված է

Համայնքի ավագանու կողմից

Որոշում թիվ 15 20.12.2016

ԲՈՎԱԶՈՐ 2016

Բովանդակություն

1. Համայնքի ղեկավարի ողջունիխոսք	3
2. Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն	4
2.1. Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն	4
2.2. Համայնքի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը	5
2.3. Համայնքում իրականացվող ծրագրերը	6
2.4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումները 6	
2.5. Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ	7
2.6. Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւԹՀՍ) վերլուծություն	10
3. Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում	11
3.1. Համայնքի զարգացման տեսլական	11
3.2. Համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ	12
4. ՀԶԾ ֆինանսավորում	16
5. ՀԶԾ մոնիթորինգ	16

1. Համայնքի ղեկավարի ողջույնի խոսք

Հարգելի համագյուղացիներ

Ձեզ եմ ներկայացնում Բովաձոր համայնքի զարգացման ծրագիրը: Որը ենթադրում է համայնքի հիմնախնդիրների արդյունավետ լուծում և համայնքի տեսլականի իրականացում:

Հայաստանի Հանրապետության Լոռու մարզի Բովաձոր համայնքի 2017-2021թթ. զարգացման ծրագրի ընդունման նպատակն է սահմանել համայնքի տեսլականը 2021 թվականին, այդ տեսլականին հասնելու ռազմավարությունը և հիմնական նպատակները: Համայնքի զարգացման ծրագիրը մշակելիս հաշվի են առնվել համայնքի առկա ռեսուրսները, պարտավորությունները, տեղական առանձնահատկությունները, երկրի տնտեսական և քաղաքական առկա իրավիճակը, ինչպես նաև առաջիկա զարգացումների կանխատեսումները: Զարգացման ռազմավարության և գերակայությունների սահմանման ժամանակ ցուցաբերվել է ինտեգրացված մոտեցում :

Համայնքի զարգացման ծրագիրն իր մեջ ներառում է՝ համայնքի իրավիճակի բնութագիրը, վերլուծությունը և գնահատումը, համայնքի տեսլականը, ռազմավարության և ՀԶԾ-ի հիմնական նպատակների սահմանումը, նախատեսվող հանրապետական և մարզային, միջհամայնքային համագործակցության և այլ ծրագրերը, ֆինանսական իրավիճակի վերլուծությունը, գնահատումը և կանխատեսումը, ոլորտային ծրագրերը, գույքի կառավարման ծրագիրը, զարգացման ծրագրի մոնիթորինգը:

Համայնքի հիմնական պրոբլեմներն են՝ բնակչության մի մասը գտնվում են սոցիալապես վատ պայմաններում, քանի որ՝

ա/ հաճախակի են լինում ցրտահարման և կարկտահարման տարիներ, որից գյուղացիները կորցնում են բերքի ավելի քան 50%-ը,

բ/ Գործազրկության պատճառով երիտասարդները մեկնում են արտագնա աշխատանքների:

Համայնքում առկա է զանազան հիվանդությունների վտանգ, քանի որ՝

ա/ խմելու ջրի մանրէազերծում և ֆիլտրում չի կատարվում,

բ/ վտանգ կա, որ կեղտաջրերը կարող են խառնվել խմելու ջրին,

գ/ կենցաղային աղբահեռացում չի կատարվում:

Ծրագրի նախագծի հիմք է հանդիսացել պետական, մարզային, տարածաշրջանային ռազմավարական նշանակության այլ ծրագրեր:

Ծրագրի մշակմանը մասնակցել են համայնքապետարանի աշխատակազմը, համայնքի ավագանին, համայնքի առավել ակտիվ բնակիչները քննարկվելուց հաշվի են առնվել լիանրային լսումների արդյունքում կատարված բոլոր առաջարկությունները: Ծրագիրը հաստատվել է համայնքի ավագանու անդամների կողմից:

2. Համայնքի իրավիճակի նկարագրություն

2.1 Համայնքի ընդհանուր նկարագրություն

Բովածոր գյուղը հիմնվել է 1818 թ. Գեներալ Երմոլովի զինվորների, Սարատովից և Կուրսկից եկած ռուսների կողմից: Սկզբում այն գտնվել է Երիվան - Թիֆլիս ճանապարհին կից: Սակայն առաջին իսկ գարնան ջրհեղեղը մեծ վնասներ է պատճառել գյուղի բնակիչներին, և գյուղը տեղափոխվել է դեպի արևելք, որտեղ էլ գտնվում է մինչ այսօր: Գյուղը սահմանակից է 4 այլ համայնքների վարչական տարածքներին, որից մեկը Ստեփանավան քաղաքն է: Գյուղը գտնվում է Վերին-Ձորագետ գնահատման շրջանում: Գյուղի կառուցումը տևել է 7 տարի: Տարածքը կազմել է այժմյան Բովածորի 1/4 -րդ մասը: 18 ընտանիք ունեցող գյուղը սկզբում ի պատիվ Կովկասն ազատագրող ռուս ցար Ալեքսանդր I , անվանվում է *Նովոպլեքսանդրովկա*, իսկ 1935 թ. ռուս մեծանուն գրողի պատվին կոչվում է *Մաքսիմ Գորկի*: Հայաստանի հանրապետության կազմավորումից հետո՝ 1992 թվին այն ստացավ Բովածոր անունը: Գյուղն ունեցել է ծխական դպրոց և եկեղեցի, սակայն վերջինիս տարածքում 1936 թ. կառուցվել է մեկ այլ դպրոց:

Գյուղի թիկունքի բարձրաբերձ լեռներում է գտնվում 15 մետր խորությամբ հանքահորը: Գյուղի տարածքով է անցնում է Լռովա ջրանցք ոռոգման համակարգը: Ներկայումս գյուղում կա մեկ դպրոց, մեկ համայնքային կենտրոն և բուժկետ: Գյուղի սկզբնամասում է գտնվում ավելի քան հարյուր տարվա պատմություն ունեցող աղբյուր-հուշարձանը:

Հեռավորությունը նախկին շրջկենտրոնից 5 կմ, մարզկենտրոնից 42 կմ: Ծովի մակարդակից բարձր է 1430 մ: Վարչական տարածքը կազմում է 1164.3 հա, որից գյուղի բնակատեղը՝ շուրջ 26 հա: Գյուղի աշխարհագրական դիրքը հարմար է, կլիմայական պայմաններն անբարենպաստ: Տարվա եղանակներից անհամեմատ նպաստավոր է աշունը, ձմեռը երբեմն խստաշունչ է, ձյան քիչ ծածկույթով, գարունը սովորաբար ուշացած է գալիս, իսկ ամառը զով, անձրեւային, հաճախակի քամիներով: Լինում է նաև կարկտահարություն: Բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է հողագործությամբ եւ անասնապահությամբ:

Համայնքի բնակչության առկա թիվը՝ 357,

այդթվում՝

0-4 տարեկան – 18

5-7տա րեկան-4

8-15 տարեկան-32

16-62 տարեկան – 128

63 ևավելի- 30

Բնակչության սոցիալական կազմը՝
այդթվում՝

թոշակառուներ –34

հաշմանդամներ – 7

ընտանիքների (ծխերի) թիվը-97

2.2. Համայնքի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը

- Համայնքի ընդհանուր տարեկան բյուջեն կազմում է 7.5 մլն. դրամ:
- Ընդհանուր եկամուտների մեջ համայնքի սեփական եկամուտների բաժինը կազմում է 4.0 մլն դրամ(54%),
- Ստորև բերված են համայնքի հիմնական արդյունաբերական ձեռնարկությունների եկամուտները՝

Ձեռնարկություններ	Քանակը	Եկամուտներ, հազ.
Կոոպերատիվ	1	460
Խանութներ	1	1000
Քարի վերամշակման արտադրամաս	1	15000
Քարի հանքեր	1	17000
Թոշնաֆարրիկա	1	50000

- Աղյուսակում բերված են համայնքի հիմնական գյուղատնտեսական արտադրանքը և ծավալները 2016թ.

Գյուղատնտեսական արտադրանքի տեսակը	Ցանքատարածության չափը	Արտադրանքի քանակը
կարտոֆիլ	2հա	60տ
կաղամբ	0.5հա	3տ
բանջարեղեն	1.0հա	4տ
միս		18տ
բուրդ		1տ
ծու		60հազ.հատ
մեղր		1տ

Անասունների տեսակը	Գլխաքանակը
Խոշոր եղջերավոր անասուններ	392
Այդ թվում կովեր	174
Մանր եղջերավոր անասուններ	332
Այդ թվում մայրեր	256
խոզեր	40
Այդ թվում մայրեր	9
թռչուններ	546
Այդ թվում հավեր	443
մեղվաընտանիքներ	36

- Համայնքում գործում է միջնակարգ դպրոց, որտեղ սովորում են 23 աշակերտ:

Դպրոցն ունի 13 աշխատող:

- Համայնքում գործում է մեկբուժկետ:
- Ընտանեկան նպաստների համակարգում գրանցված են 17 ընտանիքներ,
- Համայնքում գործազրկության մակարդակը կազմում է 50%:

2.3. Համայնքում իրականացվող ծրագրերը

- ԷՆՓԱՌԴ ծրագրի աջակցությամբ համայնքում ստեղծվել է կոոպերատիվ, տրամադրվել են 150մ.ք մակերեսով ջերմոց և բրոկոլիի սերմացու: Առաջիկա տարիներին նախատեսված է իրականացնել մոնիտորինգներ:
- Մարզի հրատապ ծրագրերի շրջանակում վերակառուցվեց համայնքային կենտրոնը:

2.4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի նկարագրություն և ֆինանսական կանխատեսումները

N	Եկամուտի տեսակը	2017	2018	2019	2020	2021
	Ընդամենը եկամուտներ	7.5 մլն	8.1 մլն	8.9 մլն	9.7 մլն	10.9 մլն
Ա	Հարկային եկամուտներ	4.0 մլն	4.1 մլն	4.4 մլն	4.7 մլն	4.9 մլն
1	Հողի հարկ	2.2 մլն	2.2 մլն	2.2 մլն	2.2 մլն	2.2 մլն
2	Գույքահարկ	890 հազ	1 մլն	1.2 մլն	1.4 մլն	1.5 մլն
3	Եկամտահարկ					
4	Այլ հարկային եկամուտներ					

Բ	Տուրքեր					
1	Պետական տուրքեր					
2	Տեղական տուրքեր	8 հազ	20 հազ	30 հազ	30 հազ	30հազ
Գ	Ոչ հարկային եկամուտներ					
1	Վարձավճարներ	820 հազ	900 հազ	1.0մլն	1.1 մլն	1.2 մլն
3	Տեղական վճարներ					
4	Այլ ոչ հարկային եկամուտներ					
Դ	Դոտացիա	3.5 մլն	4.0 մլն	4.5 մլն	5.0 մլն	6.0 մլն
Ե	Եկամուտներ կապիտալ գործառնություններից					
Զ	Տարեսկզբի ազատ մնացորդ					

2.5. Զարգացման խոչընդոտներ և դժվարություններ

Բովաձոր համայնքի առջև ծառայած ընդհանուր հիմնական խնդիրներն են՝

Համայնքի բնակչության 70%-ը գտնվում են սոցիալապես վատաբաններում: Համայնքում առկա է զանազան հիվանդությունների վտանգ: Համայնքի զարգացման հիմնական խոչընդոտող գործոններն ու դժվարությունները նշված են ստորև.

1) Գործարար միջավայրի բարելավմանը և ձեռնարկատիրության խթանմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

- . ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման դժվարությունը,
- . բնակչության գործարար ոլորտի գիտելիքների պակասը,
- . ֆինանսի բացակայությունը
- . Համայնքի գույքի կառավարման խոչընդոտներն են՝
- . Ֆինանսական սղությունը,

2) Երիտասարդության ներգրավմամբ ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքի կազմակերպման խոչընդոտող գործոններն են՝

- . մշակութային նկյանքի պասիվությունը,

3) Համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությանը խոչընդոտող գործոններ են՝

- . գործազրկությունը,
- . խմելու ջրի անորակությունը/մանրէազերծման, ֆիլտրման բացակայությունը/,
- . խմելու ջրի անհավասարաչափ բաշխումը,

4) Ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.սպորտհրապարակ, մարզադահլիճ և մարզագույք չունենալը,

5) Համայնքում բնակարանային շինարարության խթանմանը խոչընդոտող գործոններն են՝
.համայնքաբնակների աղքատությունը

6) Համայնքի բարեկարգմանը և կանաչապատմանը, համայնքի աղբահանությանը և սանիտարական մաքրմանը, կոմունալ տնտեսության աշխատանքների ապահովմանը, ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատան պահպանմանը և գործունեության ապահովմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.ջրմուղ-կոյուղո քաղցակայությունը,

.խմելու ջրագծի և ջրի ներքին ցանցի քայքայված վիճակը,

.միջոցների սղությունը,

.փողոցային լուսավորության բացակայությունը:

7) Միջհամայնքային հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի կազմակերպմանը, համայնքային ճանապարհների պահպանմանը և շահագործմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.միջհամայնքային, ներհամայնքային և դաշտամիջյան ճանապարհների քայքայված վիճակը,

.հանրային տրանսպորտի անբավարար վիճակը,

.կանգառների բացակայությունը,

8) Աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների իրականացմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.քաղաքացիական պաշտպանության գիտելիքների պակասը,

.սեյսմիկ գոտում գտնվելը,

.աղետներին պատրաստվածության ծրագրի բացակայությունը,

Պատրաստ չեն համապատասխան քայլերի դիմել վերահաս և փաստացի վտանգի դեպքում:

9) Գյուղատնտեսության զարգացման խթանմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.անբարենպաստ եղանակը

.կարկտի վտանգը

.հողերի էռոզյան

.որակյալսերմ իբացակայությունը,

.սպառման շուկայի դժվար հասանելիությունը,

10) Համայնքում շրջակամիջավայրի պահպանությանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.հեղեղատարների բացակայությունը,

.աղբահեռացում չկազմակերպելը,

11) Զբոսաշրջային զարգացման խթանմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.համայնքի հեռավորությունը մայրաքաղաքից,

.գովազդի բացակայությունը,

.տուրիստական գործակալությունների հետ կապ չունենալը,

12) Համայնքի երիտասարդության խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.գործարար միջավայրի բացակայությունը,

.ձեռնարկությունների բացակայությունը,

.երիտասարդների միգրացիան,

13) Համայնքում ծնելիության և բազմազավակության խթանմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.երիտասարդների չամուսնանալը,

.երիտասարդ ընտանիքների սոցիալապես պաշտպանված չլինելը,

.պետության կողմից աջակցության պակասը, աղքատությունը,

14) Համայնքում բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացմանը, արդյունավետ և մատչելի բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.բնակչության իրազեկվածության պակասը, նեղ մասնագիտությամբ բժիշկների համայնքներ չհաճախելը, անվճար բուժ սպասարկման քիչ լինելը

15) Համայնքային հասարակական կյանքին հաշմանդամների մասնակցության խթանմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.համայնքում համապատասխան պայմաններ չունենալը,

16) Համայնքում առկա ազգային և համամարդկային արժեքներին յուրաքանչյուրի ազատ հաղորդակցմանը նպաստելուն խոչընդոտող գործոններն են՝

.հեռահաղորդակցման տեխնոլոգիաների գիտելիքների պակասը,

.ինտերնետ կապի անորակությունը,

.տեխնոլոգիաների անհասանելիությունը որոշ ընտանիքներին,

17) Համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով բարեգործության խթանմանը խոչընդոտող գործոններն են՝

.համայնքի երիտասարդների կամավորության պակասը,

.հանրային համախմբվածության և մասնակցության թույլ լինելը,

.տեղեկատվական տեխնոլոգիաներին չտիրապետելը:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊՐՈԲԼԵՄՆԵՐԸ ԾՆՈՂ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

- Գյուղացիները գտնվում են սոցիալապես վատ պայմաններում, քանիոր՝
- ա/ հաճախակի են լինում ցրտահարություններ, որից գյուղացիները կորցնում են բերքի 50%-ը,
 - բ/ տարեկան 2-4 անգամ լինում է կարկտահարում
 - գ/ հնարավորություն չունեն որակյալ սերմեր և վառելանյութ ձեռքբերելու,
 - դ/ գյուղացին համայնքի պրոբլեմները իր սեփականը չի համարում,
 - ե/ գյուղացին չի կարողանում իրացնել իր արտադրանքը,
 - զ/ գյուղացին չի կարողանում կատարել իր հարկային պարտավորությունները
 - է/ գործազրկության պատճառով երիտասարդները մեկնում են արտագնա աշխատանքների: Համայնքում առկա է զանազան հիվանդությունների վտանգ, քանիոր՝
 - ա/ խմելու ջրի մանրէազերծում և ֆիլտրում չի կատարվում,
 - բ/ վտան գկա, որ կեղտաջրերը կարող են խառնվել խմելու ջրին,
 - գ/ ջուրը հավասարաչափ չի բաշխված, ուստի բնակչության մի մասը հաճախ զրկվում են ջրից,
 - դ/ կենցաղային աղբահեռացում չի կատարվում:

2.6. Համայնքի ուժեղ և թույլ կողմերի, հնարավորությունների և սպառնալիքների (ՈւՄՀՍ) վերլուծություն

Համայնքի ուժեղ կողմեր	Համայնքի թույլ կողմեր
<ul style="list-style-type: none"> .Բանիմաց աշխատուժի առկայություն .Միջնակարգ դպրոցի առկայություն. Բուժ-կետի առկայություն Հողատարածքների առկայություն .Հեռահաղորդակցության առկայություն .Գազաֆիկացման առկայություն .Գործող թռչնաֆաբրիկայի առկայությունը 	<ul style="list-style-type: none"> .Խմելու ջրի ցանցի անմխիթար վիճակ .Կլիմայական պայմանները .Սոցիալապես ծանր վիճակում գտնվող ընտանիքներ .Ֆինանսական ռեսուրսների բացակայություն .Ծնելիության նվազում .Արտագնա աշխատանքի մեկնողների թվի աճ .Թերզբաղվածության բարձր մակարդակ .Ներհամայնքային ճանապարհների անբարեկարգ վիճակ .Տրանսպորտային ցանցի բացակայություն .Աշխատատեղերի պակաս .Վթարային շենքերի առկայություն

<i>Հնարավորություններ</i>	<i>Սպառնալիքներ</i>
<p>.Հակակարկտային կայանների տեղադրումը</p> <p>.Խմելու ջրի պաշարի առկայություն</p> <p>.Պետական և միջազգային ծրագրերի մեջ ընդգրկվածություն</p> <p>. Մեծ քանակի հողատարածքների առկայություն</p>	<p>.Տարերային աղետների վտանգ</p> <p>.Գյուղ. մթերքների գների նվազում</p> <p>.Գյուղատնտեսական մթերքների արտահանման դժվարություն</p> <p>.Սպառման շուկաների դժվար հասանելիություն</p> <p>.Տրանսպորտային հանգույցների դժվար հասանելիություն</p> <p>.Խիստ կլիմա /ցրտահարություն,կարկուտ/</p> <p>.Արտագաղթ. Հիվանդությունների առաջացման վտանգ</p>

3. Նպատակների սահմանում և գործողությունների պլանավորում

3.2. Համայնքի զարգացման տեսլական

Համայնքի զարգացման տեսլականն է՝

Ունենալ զարգացած և հզոր համայնք, որտեղ առկա են ձեռնարկություններ, և մարդիկ ապրում են արժանապատիվ կյանքով:

- Համայնքի ուժեղ կողմերի և միկրո-հնարավորությունների վրա հիմնված վեր հանել համայնքի խնդիրները և խոչընդոտները հաղթահարելով ապահովել կայուն, շարունակական զարգացում ու հզորացում:
- Հետևողականորեն բարեփոխումներ կատարելու միջոցով բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային և հանգստի պայմանները, համայնքը դարձնել զարգացած, գեղեցիկ և բարեկարգ:
- Բարեփոխումներ կատարելով նախատեսվում է հասնել հետևյալ նպատակներին.
- Գյուղացիներին ապահովել մաքուր խմելու ջրով,
- Զարգացնել հողագործությունը ու անասնաբուծությունը
- Ակտիվացնել բնակչության մշակութային կյանքը,
- Կազմակերպել համայնքաբնակների հանգիստը
- Ապահովել միջհամայնքային տրանսպորտային միջոցների նորմալ և անվտանգ երթևեկությունը:
- Աղքատության շեմից ցածր գտնվող ընտանիքների թիվը նվազեցնել 10%-ով,
- Համայնքի սեփական տարեկան եկամուտները ավելացնել 30%-ով,
- Համայնքում գրանցված բնակիչների թվի աճը նախորդ տարվա համեմատ հասցնել 3%-ի:

3.3. Համայնքի զարգացման անմիջական նպատակներ

- 1) Գործարար միջավայրը բարելավել և ձեռնարկատիրությունը խթանել:
- 2) Կառավարել համայնքի գույքը:
- 3) Կազմակերպել նախադպրոցական կրթությունը և արտադպրոցական դաստիարակությունը:
- 4) Ակտիվ մշակութային և մարզական կյանքն ակտիվացնել՝ երիտասարդության ներգրավմամբ:
- 5) Բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալական պաշտպանությունը:
- 6) Ապահովել ֆիզիկական կուլտուրայի և առողջ ապրելակերպի խրախուսումը:
- 7) Համայնքում բնակարանային շինարարությունը խթանել:
- 8) Ապահովել համայնքի բարեկարգումը և կանաչապատումը: Կազմակերպել համայնքի աղբահանությունը և սանիտարական մաքրումը: Կոմունալ տնտեսության աշխատանքներն ապահովել, ինչպես նաև համայնքային գերեզմանատան պահպանումը և գործունեության ապահովումը կազմակերպել:
- 9) Կազմակերպել միջհամայնքային հասարակական տրանսպորտի աշխատանքը
- 10) Իրականացնել աղետների ռիսկերի նվազեցման և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության ու քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումները:
- 11) Գյուղատնտեսության զարգացումը խթանել:
- 12) Կազմակերպել համայնքում շրջակա միջավայրի պահպանությունը:
- 13) Համայնքի երիտասարդության խնդիրների լուծմանն ուղղված ծրագրերի և միջոցառումների կազմակերպումն ապահովել:
- 14) Համայնքում ծնելիությունը և բազմազավակությունը խթանել:
- 15) Ապահովել համայնքում բնակչության առողջության պահպանման և բարելավման ծրագրերի իրականացումը, արդյունավետ և մատչելի բժշկական սպասարկման պայմանների ստեղծումը:
- 16) Համայնքային հասարակական կյանքին հաշմանդամների մասնակցությունը խթանել:
- 17) Համայնքում առկա ազգային և համամարդկային արժեքներին յուրաքանչյուրի ազատ հաղորդակցմանը նպաստել:
- 18) Բարեգործությունը խթանել՝ համայնքում մշակութային, կրթական, գիտական, առողջապահական, մարզական, սոցիալական և այլ հաստատությունների հիմնադրման, ֆինանսավորման, ինչպես նաև դրանց ֆինանսական անկախության ապահովման նպատակով:

ԾՐԱԳԻՐ 1

Բովաճոր համայնքում կոմունալ տնտեսության աշխատանքները կազմակերպելու նպատակով կիրականացվի «Որակյալ խմելու ջրով ապահովում և ջրմուղ-կոյուղու կառուցում» ծրագիրը: Ծրագրի անմիջական նպատակն է՝ համայնքաբնակներին բավարար քանակի մանրէազերծված ջրով և կոյուղով ապահովումը: Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներն են՝

1. Վերանորոգված խմելու ջրի գործող ջրագիծ, կառուցված երկրորդ ջրագիծ և կանոնակարգված ջրի բաշխում

2. Կառուցված ջրմուղ-կոյուղի

Ծրագրի հիմնական գործողություններն են՝

1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ.

1.1. Ձեռք բերել խողովակներ 5կմ-ի համար, էլեկտրոդ և 100 հատ փականով բաժանարարներ:

1.2. Գործող ջրագծի վնասված խողովակները փոխարինել նորով:

1.3. Տեղադրել փականով բաժանարարները՝ բաշխումը կատարելով հավասարաչափ:

1.4. Երկրորդ ջրագծի խողովակաշարն անցկացնել՝ միացնելով գործող ջրագծի ներքին ցանցին:

1.5. Պարբերաբար կատարել խմելու ջրի մանրէազերծում սանէպիդկենտրոնի օգնությամբ:

2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ.

2.1. Ձեռք բերել ազբոխողովակներ 3կմ-ի համար, ջրհորի մետաղյա կափարիչներ, ցեմենտ և փականներ ջրմուղ կոյուղու համար:

2.2. Խողովակները միացնել:

2.3. Համայնքաբնակներին աջակցել, որպեսզի բնակարաններից միացումներ տան դեպի կոյուղագիծ:

2.4 Կազմակերպել աղբահանություն:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ռեսուրսներից համայնքի կողմից ներդնել աշխատուժ, մեխանիզացիա, սարքավորումներ և անհրաժեշտ գումարի 3%-ը: Ծրագրի հիմնական ռիսկերն են՝ դրամական միջոցների ձեռքբերումը: Ծրագրի հիմնական շահառուներն են համայնքի բոլոր բնակիչները: Ծրագիրն սկսվում է 2017թ., ավարտվում՝ 2021թ.: Ծրագրի համառոտ նկարագրություն. Կատարել չափագրում: Կազմել պլանային նախագիծ և բյուջե: Գտնել դոնոր կազմակերպություն: Ներկայացնել գրանտային ծրագիր դոնոր կազմակերպությանը: Ծրագրի հավանության արժանանալուց հետո, ստանալ համապատասխան գումարը և կազմակերպել աշխատանքները: Կատարել համայնքային ներդրումներ: Ներկայումս համայնքում ջուրը հավասարաչափ չի բաշխված, ջրի քանակը չի բավարարում բոլորին և ջուրը չի ֆիլտրվում ու չի մանրէազերծվում, բնակչության 10%-ը ջուր չունեն: Ծրագրի իրականացումից հետո համայնքի բոլոր բնակիչները կապահովվեն բավարար քանակի մաքուր ջրով: Համայնքը չունի ջրմուղ-կոյուղի և շահառուներն օգտվում

են դրսի սան-հանգույցներից: Ծրագրի իրականացմամբ համայնքի բոլոր շահառուները կօգտվեն ջրմուղ կոյուղուց: Համայնքում առկա զանազան հիվանդությունների վտանգը կվերանա, կոմունալ տնտեսությունը կզարգանա:

Ծրագրի բյուջեն կազմում է՝

Ընթացիկ ծախսեր՝ 7մլն դրամ

Կապիտալ ծախսեր՝ 10մլն դրամ

Ընդհանուր բյուջեն՝ 17մլն դրամ:

ԾՐԱԳԻՐ 2

Բովաձոր համայնքում տրանսպորտի աշխատանքի և համայնքային ճանապարհների պահպանման և շահագործման նպատակով կիրականացվի «**Ճանապարհների բարեկարգում**» ծրագիրը: Ծրագրի անմիջական նպատակն է՝ համայնքի բնակիչներին բարեկարգ ճանապարհով և հասարակական տրանսպորտով ապահովումը: Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներն են՝

1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ.

1.1. Կատարել միջհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում:

1.2. Կատարել ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգում:

1.3. Կատարել դաշտամիջան ճանապարհների բարեկարգում:

1.4. Հեղեղատարներ կառուցել:

1.5. Ներհամայնքային ճանապարհների լուսավորություն անցկացնել:

1.6. Մեկ կանգառի կառուցում:

2-րդ միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ.

2.1. Մարզպետարանի տրանսպորտի բաժնի հետ քննարկել, որպեսզի հասարակական տրանսպորտի երթուղին ավելացվեն գոնե մեկով:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ռեսուրսներից համայնքի կողմից ներդնել աշխատուժ, մեխանիզացիա, սարքավորումներ և անհրաժեշտ գումարի 3%-ը: Ծրագրի հիմնական ռիսկերն են՝ դրամական միջոցների ձեռքբերումը: Ծրագրի հիմնական շահառուներն են Բովաձոր համայնքի բոլոր բնակիչները: Ծրագիրն սկսվում է 2017թ., ավարտվում՝ 2021թ.: Ծրագրի համառոտ նկարագրություն. Կատարել չափագրում: Կազմել պլանային նախագիծ և բյուջե: Գտնել դոնոր կազմակերպություն: Ներկայացնել գրանտային ծրագիր դոնոր կազմակերպությանը: Ծրագրի հավանության արժանանալուց հետո, մրցույթ հայտարարել ճանապարհաշինարարական աշխատանքներ կատարող կազմակերպություն գտնելու նպատակով: Ստանալ համապատասխան գումարը, փոխանցել գումարն ընտրված կազմակերպությանը և կազմակերպել աշխատանքները: Կատարել համայնքային ներդրումներ: Մարզպետարանի տրանսպորտի բաժնի հետ քննարկել, որպեսզի հասարակական տրանսպորտի երթուղին ավելացվեն գոնե մեկով: Այժմ համայնքի

ճանապարհները գտնվում են քայքայված վիճակում, բացակայում է փողոցային լուսավորությունը: Համայնքի 25 %-ը չի կարողանում օգտվել հասարակական տրանսպորտից: Ծրագրի իրականացումից հետո համայնքում մեքենաները կերթնեն անվտանգ, գյուղացիները հեշտ կհասնեն բուժ-սպասարկման հաստատություններ, սպառման շուկաներ, մայրուղի և գյուղացիների սոցիալ-տնտեսական վիճակը կբարելավվի: Ծրագրի բյուջեն կազմում է՝

- Ընթացիկ ծախսեր՝ 5 մլն դրամ
- Կապիտալ ծախսեր՝ 5 մլն դրամ
- Ընդհանուր բյուջեն՝ 10 մլն դրամ:

ԾՐԱԳԻՐ 3

Բովաձոր համայնքում վերակառուցված համայնքային կենտրոնի շահագործման նպատակով կիրականացվի «Համայնքային կենտրոնի կահավորման և ջեռուցման» ծրագիրը: Ծրագրի անմիջական նպատակն է՝ համայնքաբնակների մշակույթային կյանքի ակտիվացման ապահովումը: Ծրագրի միջանկյալ արդյունքներն են՝

1. Կահավորված և ջեռուցվող համայնքային կենտրոն
2. Գոյքով ապահովված դահլիճ

Ծրագրի հիմնական գործողություններն են՝

- 1-ին միջանկյալ արդյունքն ապահովող գործողություններ.
 - 1.1. Ձեռք բերել կահավորման համար անհրաժեշտ գույք:
 - 1.2. Կահավորել դահլիճը:
 - 1.3. Ջեռուցման համակարգ ձեռք բերել:
 - 1.4. Ջեռուցման համակարգը տեղադրել:

Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ռեսուրսներից համայնքի կողմից ներդնել աշխատուժ, տրանսպորտ, սարքավորումներ և անհրաժեշտ գումարի 3%-ը: Ծրագրի հիմնական ռիսկերն են՝ դրամական միջոցների ձեռքբերումը: Ծրագրի հիմնական շահառուներն են Բովաձոր համայնքի բոլոր բնակիչները: Ծրագիրն սկսվում է 2017թ., ավարտվում՝ 2019թ.: Ծրագրի համառոտ նկարագրություն. Կատարել չափագրում: Կազմել պլանային նախագիծ և բյուջե: Գտնել դոնոր կազմակերպություն: Ներկայացնել գրանտային ծրագիր դոնոր կազմակերպությանը: Ծրագրի հավանության արժանանալուց հետո, ստանալ համապատասխան գումարը և կազմակերպել աշխատանքները: Կատարել համայնքային ներդրումներ::

- Ծրագրի բյուջեն կազմում է՝
- Ընթացիկ ծախսեր՝ 5 մլն դրամ
- Կապիտալ ծախսեր՝ 1 մլն դրամ

Ընդհանուր բյուջեն՝ ճմլն դրամ:

4. ՀԶԾ ֆինանսավորում

ՀԶԾ-ում ընդգրկված ծրագրերը ֆինանսավորվելու են՝

- Համայնքի սեփական եկամուտներից,
- Ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներից
- Արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներից,
- Բարեգործություն/նվիրատվություններից
- Այլ աղբյուրներից,

ՀԶԾ-ում ընդգրկված ծրագրերի իրականացման համար չկան առկա միջոցներ, նրանց համար անհրաժեշտ է գումար ապահովել:

5. ՀԶԾ մոնիթորինգ

ՀԶԾ մոնիթորինգը կիրականացվի համաձայն Մոնիթորինգի անձնագրով (Հավելված 3) սահմանված ցուցանիշների և ժամանակացույցի: